

Bruselj, 30. september 2025
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0008 (COD)

9858/1/25
REV 1 ADD 1

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750
PARLNAT

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o evropski statistiki o prebivalstvu in stanovanjih, spremembi Uredbe (ES) št. 862/2007 in razveljavitvi uredb (ES) št. 763/2008 in (EU) št. 1260/2013

- utemeljitev Sveta
- Svet sprejel 29. septembra 2025

I. UVOD

1. Komisija je 20. januarja 2023 predložila predlog uredbe o evropski statistiki o prebivalstvu in stanovanjih, spremembi Uredbe (ES) št. 862/2007 in razveljavitvi uredb (ES) št. 763/2008 in (EU) št. 1260/2013¹.
2. Cilj tega predloga je vzpostaviti usklajen okvir za evropsko statistiko o prebivalstvu in stanovanjih z vključitvijo obstoječe statistike o demografiji, migracijah in popisih. Prispeval naj bi k izboljšanju primerljivosti, pravočasnosti in ustreznosti podatkov v vseh državah članicah ter podpiral politike EU, povezane z demografskimi spremembami, socialno kohezijo in trajnostnim razvojem.
3. Delovna skupina za statistiko je predlog obravnavala na številnih sejah.
4. Odbor stalnih predstavnikov (1. del) je 21. junija 2023 odobril pogajalski mandat in na podlagi tega pozval predsedstvo, naj začne pogajanja z Evropskim parlamentom, da bi dosegli dogovor v prvi obravnavi.
5. Odbor stalnih predstavnikov je 6. marca 2024 odobril revidirani mandat², 7. maja 2025 pa dal smernice glede nadaljnjih korakov³ v pogajanjih s Parlamentom.
6. Evropski parlament je 2. oktobra 2023 v Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve (odbor EMPL) sprejel poročilo in ga 18. oktobra 2023 potrdil na plenarnem zasedanju. Stališče v prvi obravnavi je sprejel 24. aprila 2024, tik pred zaključkom svojega devetega zakonodajnega obdobja.

¹ ST 5588/23.

² ST 7138/1/24 REV 1.

³ ST 8117/25.

7. Pogajanja s Parlamentom so se začela novembra 2023 med španskim predsedovanjem ter nadaljevala med belgijskim in poljskim predsedovanjem. Od sredine marca 2024 do konca leta 2024 so bila prekinjena, sprva zaradi spremembe zakonodajnega cikla Evropskega parlamenta, nato pa zaradi delovne obremenitve, povezane z imenovanjem nove Komisije.
8. Pogajalski skupini Sveta in Parlamenta sta na petem trialogu 12. maja 2025 dosegli začasni dogovor.
9. Odbor stalnih predstavnikov (1. del) je 28. maja 2025 analiziral končno kompromisno besedilo zaradi sprejetja dogovora in ga potrdil⁴.
10. Odbor EMPL Evropskega parlamenta je 5. junija 2025 potrdil politični dogovor, njegova predsednica pa je 6. junija 2025 predsedniku Odbora stalnih predstavnikov poslala pismo, v katerem je potrdila, da bo Parlament v drugi obravnavi odobril stališče Sveta, če bo Svet odobril zadevno uredbo v prvi obravnavi, potem ko jo bo pregledala pravnolingvistična služba.

⁴ ST 9153/25.

II. ELEMENTI ZAČASNEGA DOGOVORA

11. Evropski parlament in Svet sta se pogajala, da bi sklenila dogovor na podlagi stališča Sveta v prvi obravnavi, ki bi ga Parlament lahko brez sprememb odobril v drugi obravnavi. Besedilo stališča Sveta v prvi obravnavi v celoti odraža kompromis, ki sta ga dosegla sozakonodajalca ob pomoči Evropske komisije.

Populacijska osnova

12. Populacijska osnova je bila eden od politično in tehnično najbolj občutljivih elementov predloga. Končni kompromis vključuje obveznost, da se metode ocenjevanja uporabljajo samo za celotno prebivalstvo na nacionalni ravni. Ta obveznost velja posebej za tri statistične teme: „osnovne značilnosti osebe“, „socialno-ekonomske značilnosti osebe“ in „položaj osebe v gospodinjstvu“. Poleg tega lahko države članice uporabijo namensko kategorijo prilagoditve, če so na voljo dodatne ocene. To dopolnilno, vendar prostovoljno orodje za prilagajanje jim omogoča, da ocenijo celotno prebivalstvo, hkrati pa upoštevajo podatkovne vrzeli. Pri uporabi te kategorije prilagoditve morajo pojasniti svojo metodologijo in v priloženih poročilih o kakovosti utemeljiti njeno uporabo.
13. Kar zadeva podatke o prebivalstvu za potrebe glasovanja s kvalificirano večino, bo Eurostat Svetu vsako leto do 30. septembra priskrbel podatke o celotnem prebivalstvu vsake države članice na podlagi podatkov, ki jih predložijo države članice, kot je opisano v Prilogi k Uredbi. Države članice lahko svoje podatke spremenijo vsako leto do 1. septembra.

Težko dosegljive skupine prebivalstva

14. Začasni dogovor uvaja opredelitev težko dosegljivih skupin prebivalstva, kar se nanaša na obstoječe ovire za popolno in reprezentativno vključitev ali evidentiranje nekaterih posameznikov pri zbiranju statističnih podatkov. Ta izraz je vključen v uvodne izjave in operativni del, da bi okrepili prizadevanja za izboljšanje statističnega zajetja teh skupin v populaciji.
15. V podporo boljšemu zajetju so v kompromisnem besedilu predvidene pilotne študije in študije izvedljivosti, katerih namen je oceniti razpoložljivost podatkov o skupinah, kot so osebe, ki prebivajo v ustanovah, brezdomci in invalidi. V teh študijah bodo preučene ustrezne metodologije ob upoštevanju standardov varstva podatkov in nacionalnih zmogljivosti.

Odstopanja

16. Kadar so zaradi uporabe te uredbe ali njenih delegiranih ali izvedbenih aktov potrebne večje prilagoditve nacionalnih statističnih sistemov, lahko države članice zaprosijo za odstopanje za začetno obdobje do treh let z možnostjo enkratnega podaljšanja za največ tri leta, če je to ustrezno utemeljeno.

Zaščitni ukrepi

17. Začasni dogovor uvaja kvalitativne zaščitne ukrepe, prilagojene posebnostim statistike o prebivalstvu in stanovanjih. Ti zaščitni ukrepi zagotavljajo, da ne bo nepotrebnih prekrivanj med podatki, zbranimi na podlagi uredbe o statistiki o prebivalstvu in stanovanjih, in podatki, zbranimi za uredbo o integrirani evropski socialni statistiki⁵. Poleg tega kompromisno besedilo izključuje zbiranje podatkov, ki se po svoji naravi lahko pridobijo samo od posameznikov prek raziskav.

⁵ [Uredba \(EU\) 2019/1700 o ustanovitvi skupnega okvira za evropsko statistiko v zvezi z osebami in gospodinjstvi na podlagi podatkov na individualni ravni, zbranih z vzorci](#)

18. Za lažje izvajanje je v predhodnem dogovoru določeno splošno pravilo, da je treba izvedbene akte sprejeti vsaj 18 mesecev pred začetkom ustreznega referenčnega obdobja. Uporabljata se izjemi: izvedbeni akti za prve referenčne čase bodo sprejeti najpozneje 12 mesecev pred prvim referenčnim časom, izvedbeni akti v zvezi s podatki popisa pa bodo sprejeti vsaj 24 mesecev pred referenčnim datumom.

Ad hoc zbiranje podatkov

19. Predhodni dogovor vzpostavlja strukturiran mehanizem za dodatno zbiranje podatkov. To zbiranje, namenjeno odzivanju na nepričakovane kratkoročne statistične zahteve ali statistične zahteve v kriznih razmerah, se določi z delegiranimi in izvedbenimi akti, dodanimi v členu 5.
20. Da bi zagotovili sorazmernost in preprečili motnje pri tekočem statističnem delu, veljajo naslednje omejitve: (a) vsako začasno zbiranje podatkov lahko traja največ tri leta, (b) med dvema zaporednima zbiranjema morata miniti najmanj dve leti in (c) začasno zbiranje podatkov se ne sme prekrivati z referenčnimi obdobji popisa.

Priloga

21. V Prilogi so navedene statistične zahteve, periodičnost, teritorialne razčlembe in roki za pošiljanje podatkov, ki zagotavljajo izvedljivost in visoko kakovost podatkov.
22. Ugotovljeno je bilo, da šestmesečna periodičnost in letni podatki o socialno-ekonomskih značilnostih niso imeli statistične vrednosti, ki bi upravičila obremenitev nacionalnih statističnih sistemov, zato so bili črtani.
23. Kompromisno besedilo potrjuje, da bodo podatki o energetskih značilnostih stavb pridobljeni izključno iz nacionalnih podatkovnih zbirk v skladu z Direktivo (EU) 2024/1275. Ta določba zagotavlja pravno jasnost in preprečuje uvedbo novih obveznosti poročanja.
24. Ohranjen je bil T +24-mesečni rok za pošiljanje podatkov za najkompleksnejše nabore podatkov, med drugim za nabore podatkov, zbrane na desetletni podlagi, za tiste v okviru

področja „družine in gospodinjstva“ ter za večletne podatkovne nize z lokalno upravno enoto⁶ kot teritorialno ravni.

25. Za nekatere letne in večletne podatkovne nize je določeno prehodno obdobje do leta 2035. Za nekatere letne nabore podatkov se bo do leta 2035 uporabljal 12-mesečni rok, ki bo nato skrajšan na deset mesecev. Za večletne nabore podatkov bo do leta 2035 ohranjen 24-mesečni rok, nato pa se bo uporabljal 18-mesečni rok. Ta prehodna obdobja bodo zagotovila postopno in izvedljivo izvajanje.
26. Za četrtnetne podatke o priseljenih je bil določen 120-dnevni rok, za letne podatke o skupnem prebivalstvu in za ključne dogodke pa 60-dnevni rok.

Datum začetka uporabe in prvo referenčno leto

27. Ker bo ta uredba sprejeta pozneje, kot je bilo prvotno predvideno, je datum začetka uporabe 1. januar 2028. Zato bo leto 2027 prvo referenčno leto za zbiranje podatkov v skladu z uredbo.

⁶ [Lokalne upravne enote se uporabljajo za razdelitev ozemlja EU za namene zagotavljanja statistike na lokalni ravni. Gre za nižje upravne enote v državi, pod ravniyo pokrajine, regije ali države.](#)

III. SKLEPNA UGOTOVITEV

28. V stališču Sveta v prvi obravnavi je v celoti upoštevan kompromis, ki sta ga v pogajanjih dosegla Svet in Evropski parlament ob pomoči Komisije.
29. Ta kompromis je potrjen s pismom, ki ga je predsednica odbora EMPL 6. junija 2025 poslala predsedniku Odbora stalnih predstavnikov. V navedenem pismu je napovedala, da bo članom in članicam odbora, nato pa tudi na plenarnem zasedanju, predlagala, naj v drugi obravnavi Parlamenta sprejmejo stališče Sveta iz prve obravnave brez sprememb, potem ko ga bosta pregledali pravnolingvistični službi obeh institucij.
-